

HRVATSKI PLEMIČKI ZBOR

Collegium Nobilium Croaticum

Pozivamo Vas da dođete na druženje i otvoreno predavanje:
u ponedjeljak, 21. studenog 2016. u 18 i 30 sati
u naše prostorije u centru Zagreba, Teslina ulica 13/1 koje će održati

dr. sc. Marina Bagarić
kustos Muzeja za umjetnost i obrt
pod naslovom

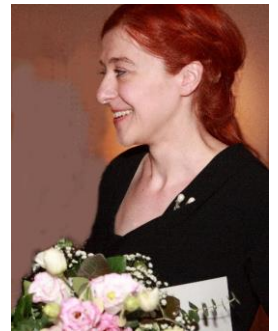
PLEMIČKA OBITELJ VRANYCZANY-DOBRINOVIĆ

Plemićka obitelj Vranczany–Dobrinović bila je protagonistom uzbudljivijih događaja u hrvatskoj povijesti: od sukoba s Francuzima u Dalmaciji na početku 19. stoljeća, istaknute uloge u ilirskom pokretu do aktivnosti u diplomaciji neovisne Hrvatske. K tomu, Vranczanyjevi su dali ogroman doprinos hrvatskoj kulturi i umjetnosti. Pripadnici karlovačke grane obitelji, istaknuti ilirci Ambroz ml. (1801.–1870.) i Nikola (1804.–1876.) utemeljitelji su Narodne (Ilirske) čitaonice, financijski su podržali osnutak Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Matice hrvatske, kao i transformaciju dotad germanofilskoga zagrebačkoga kazališta u hrvatsku nacionalnu instituciju, priređivali su u Karlovcu "diletantske zabave i večernje predstave", stipendirali slikara Vjekoslava Karasa u Italiji... Pripadnici riječke i senjsko-severinske grane obitelji istaknuli su se na polju trgovine morem i kopnom, ali i kao veliki filantropi i domoljubi.

Način i stil života dvojice braće Vranczany–Dobrinović nasljeđovala su u najvećoj mjeri upravo njihova djeca, to jest Nikolini sinovi Ljudevit (1840.–1922.), Dragan (1841.–1910.) i Vladimir (1845.–1929.) te Ambrozova kći Klotilda udana grofica Buratti (1836.–1912.). Ipak, mlađa je generacija težište svojega djelovanja s politike premjestila na mecenatstvo, a s poduzetništva na karitativni rad. Za mjesto stanovanja odabrali su veće gradove – Zagreb i Rijeku, a za odmor dvorce u Hrvatskom Zagorju i „austrougarsku rivijeru“, slijedeći tako tipičan način života monarhijskoga plemstva. Domove su im projektirali i uređivali ugledni bečki umjetnici, glavni obiteljski portretist bio je Vlaho Bukovac, na svojim su imanjima ugošćivali umjetnike okupljene oko Društva hrvatskih umjetnika, stipendirali neafirmirane umjetnike, bavili se fotografijom... U društvenim kronikama zabilježeni su i kao priređivači sjajnih zabava – balova i „živih slika“, ali i kao veliki filantropi. Prijateljske i ženidbene veze povezivale su ih s najvišim, dvoru bliskim krugovima bečkoga društva i s gotovo svim značajnim hrvatskim plemićkim obiteljima (Türk, Kulmer, Halper Sigetski, Hellenbach, Buratti, Kiepach, Barac Repenjski).

S raspadom Austro-Ugarske monarhije počinje i stagnacija obitelji. Raskošne su palače većinom prodane i zamijenjene stanovima i manjim gradskim kućama, a članovi obitelji počinju se baviti „građanskim“ zanimanjima. Društveno su i dalje angažirani. Tako je, na primjer, barunica Vanda (Dédée) Vranczany nakon edukacije u Londonu osnovala u Zagrebu prvu predškolsku Montessori ustanovu. Poslije Drugog svjetskog rata nekretnine koje su ostale u vlasništvu obitelji bivaju nacionalizirane. U drugoj polovini 20. stoljeća potomci obitelji Vranczany–Dobrinović žive po cijelom svijetu. Ipak, prisutni su u društvenom i kulturnom životu Hrvatske: Janko Vranczany–Dobrinović (1920.–2015.) bio je ministar u prvoj Vladi Republike Hrvatske i diplomat. Praunuke velikoga mecena Ljudevita Vranczanyja kiparica Renata Vranczany Azinović i slikarica Marijana Muljević aktivne su na hrvatskoj likovnoj sceni.

Dr. sc. Marina Bagarić završila je studij povijesti umjetnosti i ruskoga jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom fakultetu magistrirala je 2006. i doktorirala 2010. godine. Od 1998. zaposlena je u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu kao voditeljica Zbirke keramike i Zbirke arhitekture. Autorica je brojnih tekstova u znanstvenim časopisima i muzejskim izdanjima te autorica i koautorica izložaba iz povijesti hrvatske arhitekture i primijenjene umjetnosti, kao i izložaba o suvremenim autorima. U svibnju 2016. priredila je izložbu *Veličanstveni Vranczanyjevi – umjetnički, povijesni i politički okvir života jedne obitelji*.

Veselim se da ćemo se poslije predavanja družiti i razgovarati

Plemićki stol